

ชื่อหนังสือ
เว่อร์
เรียบเรียง

เปิดความคิด ชีวิตอัจฉริยะ
ดร.อาจง ชุมสาย ณ อุยธยา
ร่วมไข้มี

ISBN 978-616-7115-01-6

ส่วนลิขสิทธิ์ พ.ศ.2552 โดย บริษัท พรีเมียร์ พับลิชิ่ง จำกัด
ห้ามลอกเลียนแบบ ไม่ว่าส่วนหนึ่ง ส่วนใดของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับอนุญาตจากผู้จัดพิมพ์

บรรณาธิการที่ปรึกษา

บรรณาธิการบริหาร

บรรณาธิการ

พิสูจน์อักษร

ศิลปกรรม

กฤษฎาพร ชุมสาย ณ อุยธยา

สา奴พันธ์ ชุมสาย ณ อุยธยา

อิศราเรศ ตีโมนุก

กองบรรณาธิการ

คณิตศาสตร์ เสมานพรัตน์

“ต่อรรรถชีวิต
ที่กำลังได้เปิดความคิด
รุ่นการค้นพบ “ความจริง”

คำนำสำนักพิมพ์

เป็นเวลากว่า 4 ปี นับตั้งแต่ที่พวกราคณะทำงานสำนักพิมพ์ พรีเมียดได้มีโอกาสสัมภาษณ์เจ้าลึกเรื่องราวชีวิตของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ ออยธยา และเรียบเรียงออกมาเป็นหนังสือที่ได้รับการตอบรับอย่างลั่นหลามจากผู้อ่าน ที่มีเชื้อว่า “อัจฉริยะบททางสีขาว” นั้น ในฐานะที่ได้มีโอกาสติดตามการทำงานของท่านอย่างใกล้ชิดตลอดมา พวกราบองเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ภารกิจ “สร้างคนและสังคมสีขาว” ที่ท่านหุ่นเห้นไว้จริงๆ และแรงใจมาตลอดกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา นั้น กำลังค่อยๆ แผ่ขยายวงกว้างออกไปเรื่อยๆ โดยได้รับความร่วมมือจาก หน่วยงานต่างๆ มากมาย ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในประเทศและ นอกประเทศ...แม้วัยของท่านกำลังจะก้าวเข้าสู่วัยเลขเจ็ดขึ้นหน้าแล้วก็ ตาม แต่การทำงานของท่านยังคงเปรียบประดุจ “มนูษย์หุ่นยนต์” ที่ไม่ รู้จักคำว่า “เหนื่ดเหนื่อย” เลยแม้แต่น้อย ยิ่งไปกว่านั้น ท่านยังบอกกับ เราเสมอว่า “อยากจะมีอายุถึง 120 ปี จะได้อู่ช่วยเหลือผู้คนในสังคม ไปได้อีกนานๆ”

หากจะถามท่านถึงเหตุผลของความมุ่งมั่นทุ่มเทกับการทำงาน
บนหนทางสายนี้ เรา มันใจได้ว่า คำตอบของท่านมีเพียงอย่างเดียว
เท่านั้น...

“ เพราะผมเข้าใจแล้วว่า ชีวิตนี้เกิดมาเพื่ออะไร ”

เป็นคำตอบที่ส่งตรงออกมานอกใจ พร้อมๆ กับรอยยิ้มอันเปี่ยม
สุขที่หลายๆ คนคงคุ้นเคยเป็นอย่างดี

ดร.อาจอง มักจะเปรียบการดำเนินชีวิตของผู้คนบนโลกใบนี้
เป็นเหมือนการ “เล่นเกมชีวิต” บนสนามเด็กเล่นพื้นใหญ่ ที่ธรรมชาติ
(หรือที่บางคนเรียกว่า “พระเจ้า”) ได้สร้างขึ้นมา ซึ่งเป็นที่น่าเสียดาย
ที่ผู้คนส่วนใหญ่กำลังเล่นเกมชีวิตอย่าง “ผิดวิธี” ซึ่งนอกจากจะทำให้ไป
ไม่ถึงจุดหมายปลายทางแล้ว ในระหว่างเล่นทางของการเล่นเกมนั้น กล
ยังต้องเผชิญกับความทุกข์ทรมาน ความลับสน ว่าrun ใจ จากการหลงทิศ
หลงทางโดยไม่รู้ตัว

ด้วยเหตุนี้ ทั้งชีวิตของ ดร.อาจอง จึงได้อุทิศแรงกายและแรงใจ ไปกับการที่จะช่วยซึ้งและวิธีการเล่นเกมชีวิตอย่างถูกต้อง สามารถเผยแพร่ ลิ่งต่างๆ รอบด้านด้วยใจที่เป็นสุข มีสติ มีปัญญา โดยอาศัยความรัก ความเมตตา และการฝึกจิต เป็นเคล็ดลับที่สำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่ เป้าหมายปลายทางที่ถูกต้องสำหรับทุกชีวิต นั่นคือการไปสู่สภาวะ “นิพพาน” นั่นเอง

ในฐานะของกลุ่มคนทำหนังสือกลุ่มเล็กๆ แต่มีแรงบรรดาลใจ ยิ่งใหญ่ พากเราจะจึงได้ขออาสาที่จะร่วมเป็นแขนขาให้กับท่านอีกครั้ง ใน การสืบสานภารกิจนี้ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น ด้วยการร้อยเรียง “ความคิดเชิงลึก” ของท่านในทุกมิติ ทุกเวลา จนออกมายังเป็น หนังสือคุณภาพเล่มนี้ขึ้น

จุดมุ่งหมายของหนังสือเล่มนี้ คือการช่วยให้ผู้อ่านได้ “รู้เท่าทัน เกมชีวิต” รู้จักกับรากเหง้าที่แท้จริงของทุกสรรพสิ่ง นับจากอดีต ก้าวสู่ ปัจจุบัน ต่อเนื่องไปถึงอนาคต ทั้งในส่วนที่คาดว่าจะต้องเกิดขึ้น และใน ส่วนที่ประธานจะให้เกิดขึ้น...หนังสือเล่มนี้ จึงไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่ จะไปเพิ่มระดับความเป็นอัตตาตัวตนให้กับท่านผู้อ่านในฐานะของ “ผู้รอบรู้” แต่เป็นการที่จะให้ “รู้เพื่อปล่อยวาง” จาก “ลิ่งมายา” ที่อยู่ รายล้อมรอบตัว และมุ่งหน้าสู่ทางออกจากเกมชีวิตนี้ให้จงได้

เข่นเดียวกับ ดร.อาจง ชุมสาย ณ อญธยา ที่ความรู้จากภูมิปัญญาของท่านในทุกวันนี้ ได้ถูกนำออกมากใช้เพียงเพื่อช่วยเหลือผู้คน ในสังคมเท่านั้น ไม่ได้เป็นไปเพื่อประกาศคักความเป็นผู้รอบรู้หรือความเป็นอัจฉริยบุคคลแต่อย่างใด เพราะนั้นไม่ใช่ความลุขที่แท้จริงของชีวิตในความคิดของท่าน...

ความสุขของท่านในทุกวันนี้ คือ การได้เห็นเด็กๆ ของท่านเติบโตขึ้นเป็น “คนดี” ในสังคม ด้วยหัวใจที่มั่นคง จากการที่ท่านและเหล่าครูอาจารย์ได้ช่วยกันพูมฟักด้วยความรักและความเมตตา เพื่อเป็นตัวอย่างให้เห็นถึงการสร้างผลิตผลที่ดีจากแหล่งผลิตที่ดี เป็นรากฐานใหม่ที่แข็งแกร่งและยั่งยืนให้กับสังคม นอกเหนือจากนั้น ชีวิตของท่าน และทุกๆ คนในโรงเรียนสัตยาไส ที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ แวดล้อมด้วยผู้คนที่มีจิตใจดี หล่อเลี้ยงชีวิตทุกชีวิตได้ด้วยทรัพยากรที่หาได้ด้วยตัวเอง ไม่ต้องพึ่งพาทรัพยากรจากภายนอก นั่นคือลิ่งที่ “พอเพียง” แล้ว สำหรับชีวิตของท่าน...

และนั่นก็คงจะเป็นลิ่งที่ “พอเพียง” สำหรับชีวิตของท่านผู้อ่าน ด้วยเข่นกัน หลังจากที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้จบ...

สำนักพิมพ์ฟรีเมyd

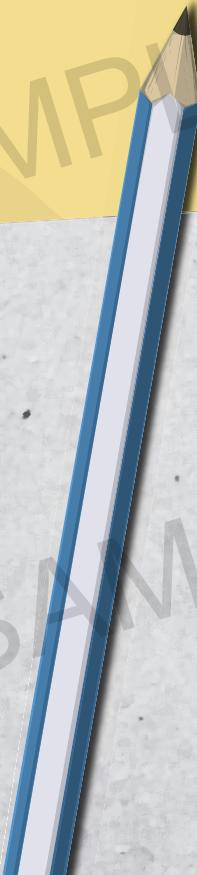
คำนำ

นับตั้งแต่ที่ทางสำนักพิมพ์พริมาดีได้ติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้มุ่งมอง
ความคิดของผมในเรื่องอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งผู้พันเกี่ยวข้อง
กับชีวิตของมนุษย์เพื่อนำมาทำเป็นหนังสือเล่มนี้ คณะทำงานได้ใช้เวลา
หลายครั้งในการสัมภาษณ์และรวบรวมความคิดของผม ซึ่งถือว่าเป็น
งานที่ไม่ง่ายนักที่จะหลอมรวมความคิดที่หลากหลายและอาจจะไม่
ประติดประต่อ กัน แต่ด้วยความเพียรพยายาม ความอดทน และความ
ตั้งใจดีของคณะทำงาน งานนี้จึงสำเร็จภายเป็นผลงานที่สำคัญในการ
สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนเป็นจำนวนมากที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้
นอกจากนี้ยังจะช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านได้รู้ถึงแนวทางในการที่จะ
เปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น... ผมจึงขอเชิญชวนทุกท่านที่มีส่วนร่วม
ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้น และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

เมื่อมองไปรอบๆ ตัวในเวลานี้ เราจะพบกับปัญหาน้อยใหญ่ เกิดขึ้นมากมายในสังคมมนุษย์ มีการทะเลาะเบาะแร้งฝ่าฟันกัน มีการทำลายธรรมชาติ ทำลายลิงแวดล้อม คุณธรรมความดีงามของผู้คน ตกต่ำ ทุกปัญหาเหล่านี้ล้วนเกิดจากการที่มนุษย์ “ไม่รู้จัktัวเอง” ...หมายถึงไม่รู้ว่าตัวเองคือใคร มาอยู่ในโลกนี้ทำไม เพื่ออะไร แล้ว สุดท้ายจะต้องไปไหน ทำให้เล่นเกมชีวิตผิดพลาดกันมาก แต่ถ้ามนุษย์รู้ว่าชีวิตของตนเองนั้นเริ่มต้นมาอย่างไรในอดีต ปัจจุบันเป็นอย่างไร แล้ว จะไปสู่อนาคตหรือจุดหมายปลายทางของชีวิตได้เช่นไร...นั่นก็เท่ากับว่า มนุษย์ได้ “รู้จัktตนเอง” ตั้งแต่ต้นจนจบ และเมื่อไรที่มนุษย์รู้จัktตนเอง จนเข้าถึงเป้าหมายที่แท้จริงของการมีชีวิตอยู่ในฐานะ “มนุษย์” ได้ เมื่อ นั้นเราจะได้คำตอบในทุกคำถามที่เคยสงสัย และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้นได...

ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อุฐธยา

కొరున్

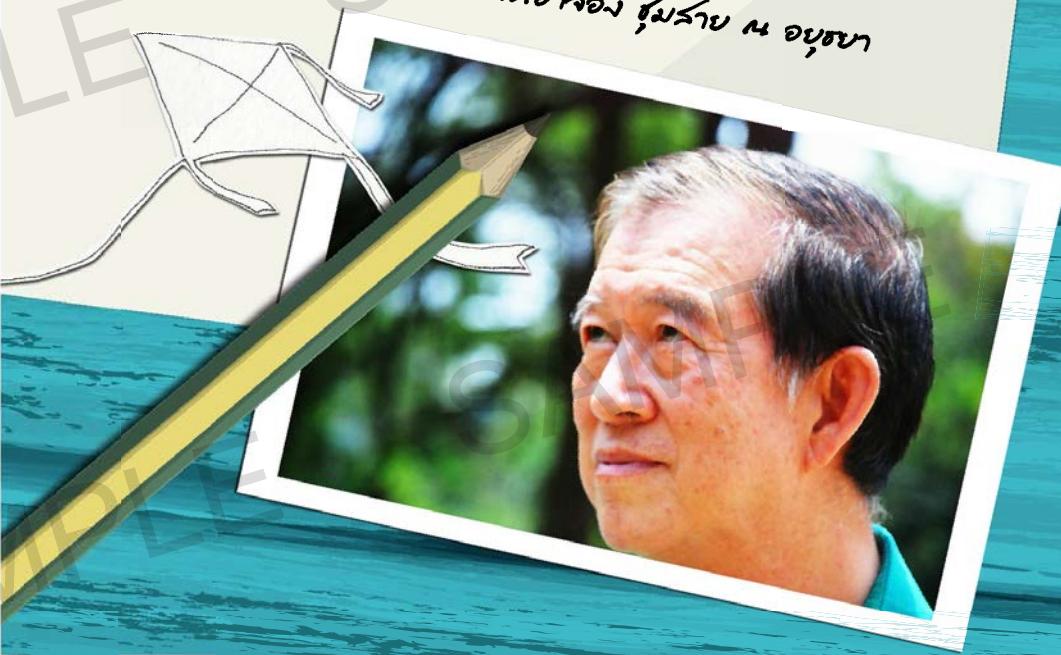
ចំណាំរាល់.....	12
ចំណុះ.....	40
ចំពោកស៊ី.....	86
ក្នុងរបៀបនៃការស្វែងរកស៊ី (ភាគទី ១៦).....	132
ការស្វែងរកស៊ី.....	148

“วิทยาศาสตร์นี้ เราดู “ต่อต้านรัตตภูมิของเด็กๆ” จากพื้นที่เด็ก ใจน้อล (potential energy) พลังงานที่ยังไม่ได้ปลด “แล้วก็ปรารถนาอ่อนโยน “และในที่สุด ก็กลับไป เป็น พื้นที่เด็ก ใจน้อล (potential energy) อีกครั้ง... วิทยาศาสตร์ของเด็ก ต้อง เป็นรุ่นนี้ และอนาคตต้องยังไม่ทิ้งไว้ในรายละเอียดที่เก่า ตอนนี้เรา ก็ต้องเข้ามาร่วมรัฐธรรมูดูตัวเองแล้วล่ะ เพราะว่ามันมุ่งมั่นที่เราจะ มีรุ่นหลานรักเด็กๆ ก็ให้ช่องกัน ต้อง เป็นรุ่นนี้ “และอนาคต ไม่เน้นสอนกับวิทยาศาสตร์ เช่นเดียว พากัน “ถ้าการเรียนนี้ “จะเป็น คือ บางพื้นที่ ผู้นำอาชญาคิต จนในที่สุดก็ขึ้นมาขึ้นไป “ก่อเพื่อมั่นคง คือ บางพื้นที่ไม่มีภัยอย่างนั้น เพราะมุ่งมั่นที่เราจะให้มีอัตลักษณ์อ่อนโยน “ สำลับกับเจ้าต้นน้ำของเด็กๆ...”

ดร.อาจอน รุ่มรุ่น ณ อนุศา

กำเนิดจักรวาล

วิทยาศาสตร์ได้อธิบายถึงกำเนิดของจักรวาลไว้ว่า จักรวาลเริ่มต้นขึ้น เมื่อประมาณ 14,000 ล้านปีก่อน ในคราวนั้นมีการระเบิดครั้งยิ่งใหญ่ หรือที่เรียกว่า “บิกแบง” ทำให้เกิดแก๊สและฝุ่นละอองต่างๆ ขึ้น จากนั้นก้อนแก๊สและฝุ่นละอองเหล่านั้นก็เริ่มเกาะรวมตัวกันจนกลายเป็นดาวฤกษ์¹ กระแท็บ เวลาผ่านไป อุดหนูมิจากการระเบิดในครั้งนั้นค่อยๆ ลดลง ดาวฤกษ์ที่เคยร้อนระอุก็ค่อยๆ

เย็นตัวลงจนกล้ายมาเป็นดาวเคราะห์² ต่างๆ ระบบสุริยจักรวาลและโลกของเรามีที่มาจากการระเบิดในครั้งนั้นด้วย ซึ่งตามหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นพอจะบอกได้ว่าระบบสุริยจักรวาลของเราเพิ่งถือกำเนิดขึ้นเมื่อ 4,500 ล้านปีนี้เอง ดังนั้น หากเทียบกับเวลาที่จักรวาลนี้เริ่มต้นแล้ว โลกของเราคือเป็นดวงดาวที่อายุไม่มากเท่าไรนัก

¹ ดาวฤกษ์ คือ ดาวที่มีแสงสว่างในตัวเอง เช่น ดวงอาทิตย์

² ดาวเคราะห์ คือ ดาวที่ไม่มีแสงสว่างในตัวเอง เช่น ดาวโลกของเราที่ไม่มีแสงสว่างในตัวเอง จำต้องอาศัยพลังงานความร้อนและแสงสว่างจากดาวฤกษ์อย่างดวงอาทิตย์เพื่อการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตบนพื้นพิภพ

กาแล็กซี่ทางช้างเผือก

กาแล็กซี่ คือ กลุ่มดาวที่เหล่าดาวฤกษ์ทั้งหลายมาอยู่ร่วมกัน โลกของเรามีอยู่ในกาแล็กซี่ทางช้างเผือก โดยในกาแล็กซี่ทางช้างเผือกนี้ จะมีดาวฤกษ์ที่เหมือนกับดาวอาทิตย์ของเราระมาณ 1 แสนล้านดวง ซึ่งดาวฤกษ์แต่ละดวงจะมีระบบสุริยะจักรวาลเป็นของตัวเอง โลกของเรา เป็นหนึ่งในดาวเคราะห์ 9 ดวงที่อยู่ในระบบสุริยะจักรวาลอันมีดาวฤกษ์ คือดาวอาทิตย์เป็นจุดศูนย์กลาง ในขณะที่ดาวเคราะห์ดวงอื่นๆ ก็กำลัง หมุนรอบดาวฤกษ์ประจำสุริยะจักรวาลของตนเองอยู่ เช่นกัน ดังนั้นจึงมี ระบบสุริยะจักรวาลเข่นนี้ในกาแล็กซี่ทางช้างเผือกประมาณ 1 แสนล้าน ระบบดาวจำนวนของดาวฤกษ์

ถ้ามองจากด้านข้าง กาแล็กซี่ทางช้างเผือกของเราจะมีลักษณะ เหมือนไข่ดาว ตรงกลางที่เป็นตำแหน่งของไข่แดงคือกลุ่มดาวที่อยู่ กันอย่างหนาแน่น ห่างจากตรงกลางก็จะมีดาวน้อยลงเรื่อยๆ และพอ ออกนอกกาแล็กซี่ทางช้างเผือกจะเป็นลุณภูอากาศ ที่มีกาแล็กซี่อื่นๆ อีกมากมาย

กลับเข้ามาที่ระบบสุริยะจักรวาลของเราอีกครั้ง ในกาแล็กซี่ทาง ช้างเผือกที่ระบบสุริยะจักรวาลของเราดำเนินอยู่นี้ มีดวงอาทิตย์เป็นแหล่ง พลังงานที่ใหญ่ที่สุด แต่ทว่าเมื่อเทียบกับดาวดวงอื่นในแบบเดียวกัน ดวงอาทิตย์ที่เรามองเห็นและคิดว่าใหญ่โตกลับเล็กมาก และถ้ามองเข้า มากยังดาวโลกของเรา ซึ่งมีมลพิษนับล้านชีวิตอาศัยอยู่ เราจะเห็นว่าโลก ของเราเล็กนิดเดียวจนแทบจะนำไปเปรียบกับดาวอื่นๆ ไม่ได้เลย คล้ายๆ กับว่าโลกของเราเป็นเพียงผุหลังองในจักรวาลนี้เท่านั้นเอง

“ชีวิต”บนดาวดวงอื่น

ตอนนี้มนุษย์อาจมีเพื่อนร่วมจักรวาลอยู่บนดวงดาวอื่นๆ ด้วยก็ได้ เพียงแต่เรายังสำรวจไปไม่ถึง ข้อสันนิษฐานนี้มีความเป็นไปได้มากขึ้น เมื่อองค์การนาซาส่งยานไวกิ้งไปเยือนดาวอังคาร ตัวยานไวกิ้งนั้นมี ลักษณะพิเศษคือแขนของยานที่ยื่นออกไปได้ และสามารถขุดเอาดินบน ดาวอังคารกลับเข้ามาในยานเพื่อทดสอบว่ามีสารเคมีอะไรอยู่ในดินบ้าง ลิงที่ค้นพบในครั้งนั้นสร้างความแปลปละหาดใจให้แก่ทุกคน เนื่องจากผลการทดสอบปรากฏว่า ดินบนดาวอังคารเหมือนกับดินบน โลกของเรามาก

นอกจากนี้เรายังค้นพบว่า ลิงมีชีวิตบนดาวอังคารซึ่งเริ่มต้น จากลัตเวลล์เดียวบนกิດขึ้นพร้อมๆ กับโลกของเรา แหล่งข้อมูลสำคัญนี้ มาจากขึ้นส่วนของดาวอังคารที่ถูกสะเก็ดดาวขนาดใหญ่ชน และมี บางส่วนหลุดกระเด็นลงมาอังบริเวณแอนตาร์กติก (ข้าโลกได้) เมื่อนำ มาศึกษาด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยการผ่าเข้าไปในหินเหล่านี้ เรายัง พบร่วมกับเซลล์อยู่ในหิน เป็นเหมือนชาփอลซิล อายุราว 3,500 ล้านปี ซึ่งหมายความว่าชีวิตบนดาวอังคารเริ่มกำเนิดขึ้นพร้อมกับชีวิตบนโลก ของเรา (โลกเกิดขึ้นเมื่อ 4,500 ล้านปีก่อน และในอีก 1,000 ล้านปี ต่อมาจึงเริ่มเกิดเซลล์ตัวเดียวขึ้นบนโลก) นอกจากนั้น เรายังพบอีกว่า ดาวอังคารก้มีพัฒนาการที่คล้ายกับโลกของเรา เช่น เคยมีน้ำท่วมมาก ซึ่งโลกของเรายังเคยเกิดน้ำท่วมโลกมาแล้ว และจากเหตุการณ์คราวนี้ ก็ทำให้เกิดลิงมีชีวิตในน้ำขึ้นมากรามา จากลัตเวลล์ ที่พัฒนาอย่างเป็น ลัตเวลล์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ต่อมาก็เป็นนก เป็นลิง และเป็นมนุษย์ในที่สุด ดังนั้น ดาวอังคารเองก็อาจจะเคยมีพัฒนาการในลักษณะเดียวกับโลกของเรา

มาแล้วก็เป็นได้ ทว่าหลังจากนั้นมีความเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดบันดาล
อังการที่ทำให้ชีวิตเหล่านั้นสูญหายไป ก็ยังไม่มีใครให้คำตอบได้

แม้ว่าดาวอังคารกับโลกจะเริ่มต้นพร้อมกันแต่เนื่องจาก
ดาวอังคารมีขนาดเล็กกว่าดาวโลก แรงดึงดูดจึงน้อยกว่า ทำให้ทุกวันนี้
ออกซิเจนบนดาวอังคารหายไปหมด เหลือเพียงคาร์บอนไดออกไซด์ที่
หนักกว่าออกซิเจน จนกลายเป็นบรรยากาศหลักของดาวอังคารในเวลานี้
อย่างไรก็ตาม ลิงที่ค้นพบทำให้แผนกรอพยพประชากรโลกไปยัง
ดาวอังคารในอนาคตมีโอกาสเป็นไปได้มากขึ้น เนื่องจากบนนั้นมี
คาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานของชีวิตได้ในอนาคต ที่สำคัญ
เรายังค้นพบอีกว่าบนพื้นผิวของดาวมีร่องรอยการเชื้อราบน้ำในอดีต
แม้ว่าตอนนี้จะแห้งไปแล้วแต่ยังคงร่องรอยในจุดที่เคยเกิดแม่น้ำให้เห็น
ไม่เพียงเท่านั้น เรายังสำรวจพบอีกด้วยว่าบนชั้วโลกเหนือและชั้วโลกใต้
ของดาวอังคารนั้น ยังมีน้ำเหลืออยู่เยอะมาก เพียงแต่ถูกกีบครั้งๆ ไม่
รูปของน้ำแข็ง (โดยมีคาร์บอนไดออกไซด์ในรูปของน้ำแข็งแห้งปกคลุมอยู่)
และได้ดินของดาวอังคารก็จะมีน้ำเก็บกักไว้อีกมาก เรื่องนี้ทำให้
นักวิทยาศาสตร์ต่างกันดีที่ได้รู้ว่าบนดาวอังคารมีน้ำสำหรับอนาคต
 เพราะในวันข้างหน้าหากมนุษย์ได้ไปอยู่ที่นั่น ก็สามารถดึงน้ำจากตรงนั้น¹
มาใช้ได้ แต่กระนั้นก็ยังมีบทเรียนจากดาวอังคารในเบื้องต้นแล้วก็
เมื่อก็ได้ข้อสรุปว่า อนาคตของโลกอาจมีจุดจบเมื่อ有一天
ก็เป็นได้ เพราะตอนนี้โลกของเรากำลังร้อนขึ้นเรื่อยๆ ตามการเพิ่มของ
ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศ นั่นหมายความว่าตอนนี้
โลกของเรากำลังก้าวสู่ลักษณะบรรยากาศแบบเดียวกับดาวอังคาร จึงเป็น²
ไปได้ว่า ต่อไปโลกก็อาจจะแห้งแล้ง กลายเป็นทะเลรายไปจนหมด

หากถามว่ายังมีสิ่งมีชีวิตแบบ “มนุษย์” เรากำลังมองอื่น อีกหรือไม่ ก็ต้องลองคิดกันแบบเปิดใจกว้างว่า ถ้าดาวฤกษ์อย่างดวงอาทิตย์ของเรายังมีระบบสุริยะจักรวาลได้ ก็เป็นไปได้ที่ดาวฤกษ์ดวงอื่นๆ จะได้สิทธินี้เหมือนกัน แม้จะเป็นเรื่องที่ยังตามหา กันไม่พบแต่นักวิทยาศาสตร์เองก็ยอมรับแล้วว่า มีโอกาสที่จะมีโลกอย่างเดียวกันที่เรารู้สึกประมาณ 1 ในล้าน ซึ่งอาจแค่เฉพาะดาวฤกษ์ในกาแล็กซี่ทางข้างเพื่อนของเรานะ ก็มีอยู่แล้วถึง 1 ล้านล้านดวง ดังนั้นมีโอกาสที่จะมีโลกที่มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่เช่นเดียวกับโลกของเราจึงมีเยอะมาก แต่ก็ต้องทำความเข้าใจว่า ถ้าสิ่งมีชีวิตเหล่านั้นมีอยู่จริง พวกราก็อาจจะไม่ได้มีสภาพเดียวกันกับมนุษย์บนโลก แม้ว่าอาจจะเริ่มมาจากสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียวกันกัน แต่ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการกำเนิดชีวิตบนดาวดวงนั้น ก็อาจจะไม่เหมือนกันกับโลกของเรา อันจะส่งผลต่อการกำเนิดชีวิตในรูปแบบต่างๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น ร่างกายของมนุษย์บนโลกประกอบด้วยคาร์บอนเป็นพื้นฐาน แต่คุณสมบัติของสารที่ไม่ใช่คาร์บอนแต่ทำหน้าที่ได้ใกล้เคียงกันก็มี คือ ชิลิกอน เพราะฉะนั้นอาจจะมีเซลล์ที่มีชิลิกอนเป็นพื้นฐานเกิดขึ้น ณ ดาวดวงใดดวงหนึ่งก็ได้ โดยคุณสมบัติของชิลิกอนนั้น จะทนทานต่อความร้อนและความเย็นได้ดีกว่าคาร์บอน ขาดภาพในใจง่ายๆ ว่า ถ้าดึงเอาคาร์บอนออกมายกกระถางร่างกายของมนุษย์ และใส่ชิลิกอนเข้าไปแทน มนุษย์ก็จะสามารถเดินบนไฟหรืออยู่ในอุณหภูมิติดลบได้อย่างสบาย แต่ขณะเดียวกันสิ่งมีชีวิตที่ประกอบด้วยชิลิกอนเป็นพื้นฐานก็คงจะไม่ได้มีรูปร่างหน้าตาเหมือนกับมนุษย์โลก และอาจจะอยู่บนดวงดาวที่มีอุณหภูมิสูงเป็นร้อยองศาหรือต่ำจนติดลบโดยที่มนุษย์อย่างเราไม่สามารถทนทานต่อสภาพแวดล้อม เช่นนี้ได้

หรือสมมติว่าถ้าจะมีสิ่งมีชีวิตบนดาวพฤหัส หรือดาวเสาร์ ซึ่งเป็นดาวเคราะห์ ที่มีแรงดึงดูดมาก อุณหภูมิต่ำ ตอนแรกก็อาจจะเกิดมาเป็นชีวิตที่อยู่ในลักษณะทรงกลมก่อน จากนั้นก็ค่อยๆ พัฒนาขึ้นมาเป็นชีวิตที่สามารถวิ่งไปไหนมาได้ อาจจะมีการเปลี่ยนสภาพตัวเองได้แก่ไขตัวเองได้ เป็นชีวิตที่อยู่ได้บนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยของดาวพฤหัส และดาวเสาร์

นอกจากนั้น ดาวฤกษ์หลายดวงที่เดียวในจักรวาลนี้ที่เกิดก่อนดาวอาทิตย์ เพราะนั้นล้วนมีชีวิตบนดาวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดาวฤกษ์เหล่านั้นก็อาจจะพัฒนาไปได้ใกลกว่ามนุษย์โลกมากจนอาจจะกล้ายเป็น Superior intelligence คือ ไม่มีรูปไปเลยก็ได้ ว่ากันว่า สิ่งมีชีวิตที่เก่งและฉลาดมากๆ จะมีทางเลือก 2 ทาง คือ ทำลายตัวเอง หรือกล้ายเป็นนักบุญผู้ยิ่งใหญ่ ถ้าถึงขั้นนี้ก็ไม่จำเป็นต้องมีรูป แต่จะอยู่ในสภาพของจิตวิญญาณไปเลย ซึ่งหากพัฒนาตนเองมาจนถึงขั้นนี้ก็จะทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันโดยผ่านทางความคิด หรือเรียกว่าอ่านใจกัน ไม่ต้องรอเป็นล้านๆ ปีกว่าจะติดต่อถึงกันระหว่างดวงดาว

ดร.อาจง เคยทำการทดลองเกี่ยวกับพลังของคลื่นความคิดกับนิสิตในขณะที่ยังเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่มหาลัยรณ์มหาวิทยาลัย โดยให้นิสิตคนหนึ่งคิดถึงตัวเลข 1-10 ไว้ใจ แล้วให้นิสิตอีกคนหนึ่งซึ่งอยู่ห่างออกไปพยายามเพื่อนคนนี้คิดถึงเลขตัวใดจากนั้นจึงดูสถิติไว้

ตามหลักความน่าจะเป็นแล้ว โอกาสที่นิสิตจะгадถูกคือ 1 ใน 10 หรือคิดเป็น 10% เพราะมีตัวเลขที่มีโอกาสเป็นไปได้อยู่ 10 ตัว แต่ปรากฏวานิสิตสามารถгадถูกได้เกิน 10% คือ ถูกถึง 20-25% ในขณะที่บางคนล้านห้ากว่า สามารถทำได้ถึง 60-70% โดยในจำนวน 500 คน จะมีคนกลุ่มนี้อยู่ราว 1%

ที่สามารถรับคลื่นความคิดได้ดี และไม่ว่าจะทดสอบกี่ครั้ง พวกเขาก็ยังคงได้คะแนนสูงอยู่ เช่นนั้น อันเป็นนายสำคัญว่า คนกลุ่มนี้สามารถรับพลังจิตได้

8

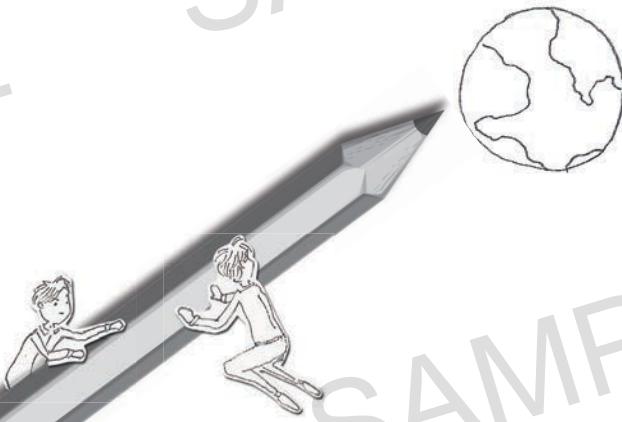

ปริศนาแห่งหลุมดำ

วิทยาศาสตร์อาจจะอธิบายถึงขั้นตอนการกำเนิดของจักรวาลได้แต่ถ้าถามย้อนไปถึงวาระก่อนที่จะเกิดปรากฏการณ์บิกแบง วิทยาศาสตร์ก็ซักจะลำบากในการหาเหตุผลมาอธิบายเรื่องนี้อยู่เหมือนกัน เนื่องจากอนหน้านั้น ดูเหมือนว่าทุกอย่างจะว่างเป็นแค่ Black Hole หรือหลุมดำที่ไม่มีอะไรอยู่เลย

ทว่าตามหลักวิทยาศาสตร์แล้ว การที่จะเกิดลิ่งได้ขึ้นจากการไม่มีอยู่เลยนั้นเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นวิทยาศาสตร์จึงพยายามอธิบายข้อกังวลนี้ด้วยการยกเรื่องของพลังงานศักย์(potential energy)ขึ้นมาช่วยในการอธิบายว่า ก่อนหน้าที่จะเกิดบิกแบงนั้นในจักรวาลของเรา มีพลังงานอยู่แล้วจำนวนหนึ่ง หากแต่ในเวลานั้นมันถูกเก็บไว้ในรูปของพลังงานศักย์ ซึ่งเป็นพลังงานที่มีอยู่ เพียงแต่ยังไม่ปรากฏออก แต่แล้วในวันหนึ่งจะด้วยแรงบีบอัดหรืออะไรก็แล้วแต่ซึ่งวิทยาศาสตร์ก็ยังไม่สามารถให้ข้อมูลได้ แต่จู่ๆ ก็มีการระเบิดหรือบิกแบงเกิดขึ้น ทำให้รูปแบบของพลังงานเปลี่ยนไป และเกิดระบบของจักรวาลขึ้นในที่สุด นอกจากนั้นวิทยาศาสตร์ยังกล่าวด้วยว่าในอนาคตกาลอันยาวไกล ภัยภาคหน้า ดาวดาวห้อยให้ญั่งทั้งหมดที่มีอยู่ในเวลานี้จะถูกหลุมดำที่มีอยู่จำนวนมากในห้วงจักรวาลดูดกลืนหายไป และแม้แต่หลุมดำเองก็จะคุกตัวมันเองหายไปด้วย นั่นคือจุดจบของจักรวาล ซึ่งจะกลับไปมีสภาพเดียวกันกับตอนก่อนที่จะเกิดบิกแบงนั้น

ถึงแม้วิทยาศาสตร์จะหาคำอธิบายมากกล่าวอ้างถึงการเกิด-ดับของจักรวาลได้ แต่คำอธิบายของวิทยาศาสตร์ยังมีจุดอ่อนในเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับโลกและจักรวาลที่ยังไม่ครอบคลุมรอบด้าน เนื่องจากวิทยาศาสตร์มักมองความเป็นไปของจักรวาลในแง่ของความเป็นวัตถุเพียงประการเดียว โดยไม่ได้ลงลึกไปในมิติของจิตใจด้วย เพราะเมื่อมีมนุษย์แทรกเข้ามา ทุกอย่างก็จะไม่ง่ายดายหรือหยุดอยู่เพียงแค่เรื่องราวของพลังงานที่ไม่ปรากฏ จากนั้นจึงปรากฏและพัฒนาข้ายা�ຍออกไป แล้วก็กลับไปเป็นพลังงานที่ไม่ปรากฏอีกรึ เพราะมนุษย์มีบทบาทสำคัญในการทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างมหาศาล ทั่วโลก และแม้แต่ในห้วงจักรวาลอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ เนื่องจากมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล ดังนั้นการกระทำของมนุษย์ ไม่ว่าจะดีหรือร้ายประการใดจากอดีตจนถึงปัจจุบันปูทางไปสู่อนาคต ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีความล้มพังมีกับจักรวาลอย่างหลอกเล่นไม่ได้

ມບຸຕຍ

หากຈະກລາວຄື່ງເວັ້ງຂອງມນູນຍົດແລ້ວ ຍັງຄອມຝ່າຍລົງທີ່ເປັນປຣິຄານ ແຕ່ຈະຂອກລາວຄື່ງຫົວໜ້າໃນດີຕ ກ່ອນທີ່ມນູນຍົດຄື່ກຳນົດຂຶ້ນມາກ່ອນ ໃນເວລານັ້ນ ມີລົງມີຫົວໜ້າທີ່ໄມ້ໃໝ່ມນູນຍົດດໍາຮັງອູ່ນໂລກນີ້ ໂດຍເຮີມຈາກສັຕິ່ງເຊີລ໌ເຕີຍວ່າ ທີ່ໜັກສັນນັ້ນສ່ວນໃຫຍ່ຢູ່ໃນໜ້າ ເພຣະວ່າວ່ອຍ່າຍດັ່ງນັ້ນສັຕິ່ງນໍາຈຶ່ງເກີດຂຶ້ນກ່ອນ ຈາກນັ້ນກີ່ເຮີມອອກມາຈາກໜ້າ ກລາຍມາເປັນແບບຄວິງໆ ກລາງໆ ເຊັ່ນ ພວກເຕົາ ແລ້ວພັດທາດ້ວາເວັ້ງຂຶ້ນມາເປັນສັຕິ່ງບົກ

ອອກຈາກນັ້ນ ຈາກປລາທີ່ຢູ່ໃນໜ້າເຮີມເກີດເປັນປລາທີ່ມີປົກ ມັນຈຶ່ງສາມາດກະຮະໂດດຂຶ້ນໄປໃນອາກາສຄຽງໜຶ່ງ ຈາກນັ້ນກົງໄປໃນໜ້າໃໝ່ ແລະເຮີມພັດທາດນອງມາເປັນສັຕິ່ງບົກກ່ອນ ຈາກນັ້ນກີ່ພັດທາປົກທີ່ສາມາດພາຕ້ວເວັ້ງປົນຂຶ້ນໄປໃນອາກາສໄດ້

ເຫດຸທີ່ມີລົງມີຫົວໜ້າຫລາຍຫລາກບນໂລກຂອງເຮັນນັ້ນ ທ່າງລົດ ດາວວິນໄດ້ຕັ້ງຖານຸກົງເກີຍກັບການພັດທາຂີ່ວິດຂຶ້ນມາ (Evolution) ໂດຍກລາວວ່າສັຕິ່ງສາມາດປັບປຸງຕ້ວເວັ້ງໃຫ້ເຂົ້າກັບສຖານກາຮົນ ສັຕິ່ງຕ້ວາໄດ້ສາມາດປັບປຸງຕ້ວາໄດ້ ມັນກີ່ຈະຕາຍໄປ ເໜືອເພີ່ງສັຕິ່ງທີ່ສາມາດປັບປຸງແລະພັດທາຕ້ວເວັ້ງໄດ້ ແນ້ວແຕ່ສັຕິ່ງເຊີລ໌ເຕີຍວ່າໃນຕອນແຮກ ກົມື່ຄວາມສາມາດໃນການປັບປຸງໄໝເທົກກັນ ບາງຕົວແໜ້ງແຮງກວ່າກົມື່ອູ່ຮອດ ແຕ່ພວກທີ່ໄມ້ແໜ້ງແກ່ງພອກົມື່ຈະຕາຍແລະຫຍຍໄປຈາກຮະບນ ຈາກນັ້ນ ພວກແໜ້ງແຮງຊື່ເລື່ອຮອດກົມື່ຈະພັດທາດນອງຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງຈະກາລາຍເປັນສັຕິ່ງໜີດຕ່າງໆ ຂຶ້ນມາ ໃນທີ່ສຸດກົມື່ສັຕິ່ງຫລາຍຫລາກນີດອູ່ນໂລກຂອງເຮັນ

ที่นี่ก็มาถึงมนุษย์...

จากการพัฒนาตัวเองของสัตว์เซลล์เดียวในคราวนั้น ต่อมาก็มีลิงเกิดขึ้น หลังจากนั้nlิงก็เริ่มหัดเดินสองขา พัฒนา กันมาเรื่อยๆ อย่างเช่นกอริลล่า ชาและเท้าของมังก์จะมีความแตกต่างกัน การใช้งานก็มีความต่างจากลิงชนิดอื่นคือมันจะไม่ค่อยใช้มือสำหรับเดินเท่าไรแล้ว จากนั้นหลังที่โค้งของมังก์เริ่มตั้งตรงขึ้นมา โดยเหตุผลเหล่านี้ก็มาจากชาร์ลล์ ดาร์วิน อีกเช่นกัน

หลายคนอาจจะเห็นด้วยว่าลิงคือบรรพบุรุษของมนุษย์ แต่ที่จริงแล้วก็ยังเป็นเรื่องที่โต้แย้งกันอยู่ว่ามนุษย์นั้นมาจากลิงจริงๆ หรือไม่ และถึงแม่ชาร์ลล์ ดาร์วินจะกล่าวไว้ เช่นนั้น แต่สุดท้ายแล้วเรา ก็ยังไม่เคยพบหลักฐานที่ยืนยันได้ว่ามนุษย์มาจากการลิงเลย อีกทั้งมนุษย์ยังมีความแตกต่างจากลิงหรือสัตว์อื่นๆ มาก เช่น มนุษย์มีความคิดที่ฉลาดและซับซ้อนกว่า มนุษย์มีภาษาใช้ มนุษย์พูดจาสนทนา กันได้ และมนุษย์สามารถพัฒนาอะไรหลายต่อหลายอย่างขึ้นมาได้... คุณสมบัติเหล่านี้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดล่าสุด และมังก์ไม่ต่อเนื่องกับลิง ทางวิทยาศาสตร์กล่าวว่ามี missing link คือการเชื่อมโยงกันตรงนี้มันขาดหายไป เราไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ามนุษย์มาจากการลิง แต่เราตั้งสมมติฐานไว้ว่าแห่งมาจากการลิง เพราะจะนี้เจึงเกิดการวิพากษ์กันว่าที่จริงแล้วมนุษย์เรามาจากไทนกันแน่ เป็นไปได้ไหมที่มนุษย์จะเป็นสิ่งมีชีวิตจากโลกอื่นที่ย้ายมาอยู่ตรงนี้ แล้วก็เกิดการพัฒนาเป็นมนุษย์ขึ้นมาโดยไม่ได้ผ่านพัฒนาการของสัตว์...

จนถึงตอนนี้ อดีตที่แท้จริงของมนุษย์ก็ยังคงเป็นปริศนาต่อไป

เกินกว่าวิทยาศาสตร์จะก้าวถึง

เราคงเห็นแล้วว่า ยังมีอีกหลายเรื่องราวในห้วงจักรวาลนี้ที่ วิทยาศาสตร์ยังไม่มีคำอธิบายหรือข้อสรุปที่แน่ชัด

เช่น คำถามว่า มีจักรวาลอื่นนอกเหนือจากจักรวาลที่เรารู้จักนี้ อีกหรือไม่ หรือการแลกซี่อื่นนอกจากกาแล็กซี่ทางซ้างเพือกของเรานั้นมี ลักษณะและความเป็นไปอย่างไร...ในกรณีของจักรวาลนั้น ยังไม่มีใคร สามารถรู้ได้ว่ายังมีจักรวาลอื่นๆ นอกจากจักรวาลของเรารอหรือไม่ แต่ ถ้าจักรวาลของเราเกิดได้ จักรวาลอื่นก็ต้องเกิดขึ้นได้เช่นกัน เรายังว่า กาแล็กซี่ทางซ้างเพือกเป็นเพียงกาแล็กซี่หนึ่งในจักรวาลอันกว้างใหญ่ และซ้างนอกกาแล็กซี่ของเราก็ยังมีกาแล็กซี่อื่นๆ อยู่อีกมากมาย ที่ยัง เกิดขึ้นและรอให้ค้นพบไม่รู้จบ แต่เราก็ไม่อาจรู้ความเป็นไปของการแลกซี่ ร่วมจักรวาลเหล่านี้ได้ เพราะมันอยู่ไกลมาก ยิ่งไปกว่านั้น ทุกวันนี้ มนุษย์ก็ยังคงใช้วิธีเก็บข้อมูลและทำการศึกษาเรื่องนี้ด้วยการรับแสง กลับมา ซึ่งเป็นวิธีที่ล้ำหลังเกินไปสำหรับการณ์นี้ เนื่องจากจักรวาล ขยายตัวเร็ว โดยเฉพาะขอบจักรวาลมีอตราความเร็วในการขยายตัว แบบจะเท่ากับความเร็วแสงเลยที่เดียว ดังนั้นแสงที่เกิดขึ้น ณ จุดนั้น จึงไม่มีทางมาถึงเรา...ที่จริงแล้วลักษณะนี้ แสงจากขอบจักรวาลก็อาจ ส่งมาถึงเรา เพียงแต่ว่าก็ต้องใช้เวลานานมากกว่าจะถึงวันนั้น...สมมติว่า ตอนนี้ขอบจักรวาลอยู่ห่างจากโลกของเรา 14,000 ล้านปีแสง ก็หมายความว่าแสงที่กำเนิดขึ้นตอนนี้ ตรงขอบจักรวาลนั้น จะมาถึงเรา ในอีก 14,000 ล้านปี ซึ่งก็นานมาก และเมื่อเวลาผ่านมาจริง แสง เหล่านี้ก็จะเบالง จางลง จนแทบจะไม่เหลือมาถึงเราเลย

เพราะฉะนั้น ด้วยเทคโนโลยีและวิธีการที่เราใช้กันอยู่ในเวลานี้ เราจึงไม่มีทางได้คำตอบเลยว่ามีอะไรอยู่นอกขอบจักรวาลออกไปบ้าง

อันที่จริง แม้แต่เรื่องปัญญาของจักรวาลยังไม่มีคำอธิบายที่ชัดเจนจากวิทยาศาสตร์เข่นกัน เราพожะทราบว่าก่อนเกิดการระเบิดครั้งใหญ่นั้นทุกอย่างว่างเปล่า ไม่มีอะไรอยู่เลย ทว่าในแห่งมุขของหลักการทางวิทยาศาสตร์ ไม่มีอะไรเกิดขึ้นจากความไม่มีได้ หรือจากที่ไม่มีอะไรเลย แล้วซูๆ จะให้มีอะไรขึ้นมาหนึ่น วิทยาศาสตร์ก็จะบอกว่าเป็นไปไม่ได้อีก ดังนั้นก่อนที่จะเกิดบิ๊กแบง ก็คงจะต้องมีอะไรสักอย่างมากก่อน อย่างน้อยก็ต้องมีพลังงาน แล้วพลังงานก็เปลี่ยนมาเป็นวัตถุได้ตามหลักของไอน์สไตน์ ด้วยเหตุนี้วิทยาศาสตร์ก็ล่าวถึงพลังงานศักย์หรือพลังงานไวรุปว่าคือจุดเริ่มต้นของระบบจักรวาล หากแต่ในที่สุดแล้ว วิทยาศาสตร์ก็ยังไม่อาจให้รายละเอียดเกี่ยวกับพลังงานไวรุปที่ว่าันนี้ได้อยู่ดี

ในเมื่อวิทยาศาสตร์ให้คำตอบกับเราไม่ได้ ก็ถึงคราวที่เราต้องตั้งคำถามให้กับตัวเองแล้วว่า ก่อนหน้าที่จะเกิดเป็นจักรวาล ก่อนหน้าที่จะมีดวงดาว ก่อนหน้าที่จะมีโลก ก่อนหน้าที่จะมีสิ่งมีชีวิตและมนุษย์...ก่อนหน้านั้นเคยมีอะไรมาก่อน เพราะย่อมต้องมีอะไรมาก่อนที่จะมีจักรวาลเป็นแน่แท้ แต่ว่าสิ่งนั้นคืออะไรกันเล่า? ตรงนี้เองที่เราต้องเริ่มเข้าไปหาคำตอบในมิติอื่น คือมิติของจิตใจ เพราะวิทยาศาสตร์ไม่มีคำอธิบายที่ชัดเจนถึงขนาดนั้นให้กับเรา นอกจากนี้ จากการศึกษา

ของวิทยาศาสตร์ที่บอกว่า “ตายที่สุดแล้ว” จักรวาลของเราจะถล่มตัวไป เพราะถูกหลุมดำในอวกาศดูดทุกสิ่งทุกอย่างจนหายวับไป แม้แต่หลุมดำ ก็จะดูดกันและกันเองจนไม่มีอะไรเหลือ แล้วลิงที่ถูกดูดเหล่านั้นแล้ว หายไปไหน? และหลังจากนั้นจะเกิดอะไรต่อเมื่องไปอีก?... นี่คือเรื่อง สำคัญที่มนุษย์ควรห่วงซึ่งกันและกัน เพราะถ้าเราดูว่าต้นกำเนิดจักรวาลคืออะไร พอกล้องจุดจบของจักรวาลมันก็จะเป็นอย่างนั้นเหมือนเดิม นี่จึงเป็นการบ้าน ของมนุษย์ที่ต้องติดตามความคิดของตนเพื่อหาคำตอบให้ได้ว่า “ความจริง” ที่เป็นคำตอบของปริศนานี้คืออะไร

คันหาปริศนาของจักรวาลด้วยมิติของจิตใจ

หลายคนอาจเคยตั้งคำถามให้กับตัวเองว่า เราเกิดมาทำไม เพื่ออะไร หน้าที่ที่แท้จริงของเราคืออะไร และเมื่อตายแล้ว เราต้องไปไหน?

เช่นเดียวกันกับคำถามที่ว่า มีอะไรก่อนที่จะมีจักรวาล แล้วหลังจากจบลิ้นจักรวาล เมื่อทุกสิ่งถูกกลืนหายไป แล้วมันจะเป็นอย่างไร ต่อไป

ดูเหมือนว่า สؤนคำตามนี้ถูกคนละเรื่อง เรื่องหนึ่งเป็นเรื่องเล็กๆ เกี่ยวกับมนุษย์ อีกเรื่องเป็นคำรามดับจักรวาล

แต่ที่จริงแล้ว สؤนคำตามนี้เป็นคำถามเดียวกัน ในเมื่อมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล ดังนั้นความเป็นไปของมนุษย์ก็ย่อมมีความสัมพันธ์กับจักรวาลด้วย ด้วยเหตุนี้เมื่อถามถึงกำเนิดและจุดจบของจักรวาลก็ต้องรู้ของมนุษย์ก็ต้องรู้ คำตอบสุดท้ายที่ได้ ก็เป็นคำตอบเดียวกัน คำตอบนั้นคือ “ความจริง” ซึ่งหากเรารู้ว่า “ความจริง” คืออะไร ก็จะค้นพบคำตอบของทุกสรรพสิ่งในห้วงจักรวาลได้ไม่ยาก

ถ้าเข่นนั้น “ความจริง” คืออะไร?

“ความจริง” ก็คือ สิ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลง เคยเป็นมาอย่างไร ก็ย่อมต้องเป็นอยู่อย่างนั้น และต้องเป็นสิ่งที่คงทนเข่นนั้นไปตลอด ไม่มีวันเปลี่ยนแปลงสภาพ ถ้าอย่างนั้น เราต้องใช้ความคิดวิเคราะห์กัน สักหน่อยว่า สำหรับจักรวาลนี้ อะไรบ้างที่เป็นความจริง...

จากความเป็นไปทั้งหมดทั้งมวลของหัวงี้จักรวาลอันกว้างใหญ่ ไฟศาลานี้ จะเห็นว่ามีเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้นที่ตรงกับความหมายของความจริง นั้นคือช่วงเวลา ก่อนที่จะเกิดบิกแบง หรือช่วงที่วิทยาศาสตร์กล่าวว่ามีพลังงานไร์ชูปอยู่ และอีกช่วงคือเมื่อจักรวาลนี้จบสิ้นลงแล้ว เพราะทั้งก่อนหน้าที่จะมีการระเบิด และหลังจากทุกสิ่งทุกอย่างถูกหลุมดำดูดกลืนหายไปจนไม่มีอะไรเหลือเลยนั้น คือช่วงเวลาเดียวที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น ทุกอย่างสงบผ่องใส่เป็นสีขาว และจะยังคงเป็นเช่นนั้นต่อไปเรื่อยๆ เรื่องนี้อาจเป็นปรัชญาที่ต้องคิดวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจ แต่ถ้ามนุษย์เข้าใจ “ความจริง” ในที่สุดมนุษย์ก็จะเข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับชีวิตของเรานั้น แท้ที่จริงก็เหมือนจักรวาล คือในเมื่อมีวันที่จักรวาลเกิดก็ย่อมมีวันที่มันจะสิ้น滅ก็ต้องตามกฎหลุมดำดูดกลืนหายวับไป ก็ยอมต้องมีวันที่มันจะสิ้น滅 ทุกคนต้องตาย และในเมื่อมี “ความจริง” ของจักรวาล ก็ยอมต้องมี “ความจริง” สำหรับมนุษย์ด้วย...ถ้าอย่างนั้น อะไรล่ะที่จะเป็นความจริง สำหรับมนุษย์

- สิ่งนั้นจะต้องคงเดิม
- สิ่งนั้นจะต้องไม่เปลี่ยนแปลง
- สิ่งนั้นเป็นอิสระจากเงื่อนไขของกาลเวลา
- ไม่มีอะไรทำให้สิ่งนั้นเปลี่ยนแปลงได้
- สิ่งนั้นต้องไม่มีวันเกิด
- สิ่งนั้นต้องไม่มีวันแตกดับ

ถ้าตามที่กล่าวมาข้างต้น ก็เห็นจะมีอยู่เพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่ เป็น “ความจริง” สำหรับมนุษย์ได้ นั่นก็คือแนวทางสู่ “นิพพาน” ซึ่ง องค์พระลัมมาลัมพุทธเจ้าได้ทรงค้นพบ “ความจริง” นั้นมาแล้วและได้ ทรงถ่ายทอดเชื้อทางส่วนป्रอุดสัตว์โลกมาแล้วในอดีตกาล ในขณะที่ องค์ค้าสдаของคานานาอินก็ค้นพบความจริงนี้ด้วยเช่นกัน เพียงแต่มีคำ เรียกงาน “ความจริง” ด้วยนามที่ต่างกันออกไป เช่น ในศาสนาคริสต์ และอิสลามต่างก็ใช้คำว่า “พระเจ้า” ซึ่งนี่เองเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ มนุษย์เกิดการแบ่งแยก “เรา” แบ่งแยก “เขา” สร้างความขัดแย้ง แตกต่างให้แก่กัน ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมายทั้งๆ ที่ เราทุกคนก็มีที่มาจากจุดเดียวกันทั้งนั้น คือจาก “ความว่าง” จาก “นิพพาน” และถ้าเรารอイヤกจะหลุดพ้นจากปัญหาวุ่นวายทั้งหลาย ทั้งปวงที่ประดังประเด็กเข้ามาในชีวิตทุกวันนี้อย่างไม่หยุดไม่หย่อน ก็มี ทางเดียวเท่านั้นคือตามทางนิพพาน หรือความว่างในมิติของจิตใจให้พบ

เพราะนิพพานไม่ใช่เรื่องไกลตัว หากแต่อยู่ข้างในใจนี่... ใกล้เรา แค่ไม่คิดลิเมตรเท่านั้นเอง

จากนิพพาน....สู่จุดเริ่มต้นของชีวิต

ขอเท่าความกลับไปยังเรื่องที่เกี่ยวกับกำเนิดลิงมีชีวิตและมนุษย์ข้างตันกันลักษณะนอย ในตอนแรกได้กล่าวไปแล้วตามหลักวิทยาศาสตร์ว่า ลิงมีชีวิตบนโลกและมนุษย์ถือกำเนิดขึ้นมาได้อย่างไรแต่ก็นั่นเอง...เราอาจจะต้องรู้ให้มากกว่านั้น เพื่อค้นหาเส้นทางชีวิตที่ถูกต้อง

และเมื่อเอียถึงลิงมีชีวิตแล้ว นอกจากจะคิดถึงแต่ในแง่มุมของวิทยาศาสตร์ อีกแง่นึงเราเองก็ต้องไม่ลืมว่า ที่จริงแล้วชีวิตมีอยู่ในทุกลิง ทุกอย่าง แต่ไม่ใช่ชีวิตอย่างที่เราเข้าใจกัน เพราะในเมื่อทุกลิงทุกอย่างมาจาก “นิพพาน” หรือมาจากการ “พระเจ้า” และถ้าเราถือว่าพระเจ้ามีชีวิต ดังนั้น คนที่ทำคุณงามความดีไว้มากจนเข้าถึงนิพพานได้ ก็จะมีชีวิตในอีกรูปแบบหนึ่ง คือไม่มีการเกิด ไม่มีการตาย ไม่มีความทุกข์ ไม่มีความสุข อะไรทั้งสิ้น เป็นสภาพที่นิ่ง คงทน ไม่เปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นมันก็จะมีชีวิตอย่างนั้น ชีวิตต้องมีอยู่ในทุกลิงทุกอย่าง

หรือจะอธิบายอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ที่จริงแล้ว ชีวิต หมายถึง ดวงจิตบริสุทธิ์ ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยบางคนอาจเรียกว่า “นิพพาน” หรือบางคนก็เรียกว่า “พระเจ้า” และดวงจิตจะไม่มีการเพิ่ม จำนวน เพราะมันไม่มาเท่านั้นอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่ตอนนั้นมันเป็นชีวิตที่ ยังไม่ปรากฏ จากนั้นมันก็ค่อยๆ จัดการให้มีการรวมตัวกัน แล้วก็ทำให้ เกิดเซลล์ที่เรียกว่า “เซลล์พื้นฐานของชีวิต” ซึ่งเกิดขึ้นทั่วไปในที่ที่มี อุณหภูมิและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม (ไม่เจาะจงว่าเหตุการณ์นี้จะต้อง เกิดขึ้นเฉพาะบนโลกของเรา ที่ได้อื้ออำนวยให้เกิดลิ่งมีชีวิต ที่นั่น ก็มีโอกาสเกิดมณฑ์ย์ อย่างที่โลกของเราไม่ได้เข่นกัน) โดยในตอนแรกเริ่ม ลิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงเซลล์ของสัตว์เซลล์เดียว ซึ่งไม่สามารถ มองเห็นด้วยตาเปล่า เว้นแต่จะใช้กล้องจุลทรรศน์ลองดูเท่านั้น จากนั้น สัตว์เซลล์เดียวที่ก็เริ่มพัฒนาตัวเองไปสู่การเปลี่ยนแปลงในขั้นต่อๆ ไป

ในขณะที่ในพระคัมภีร์ของศาสนาหนึ่งได้บอกเล่าเรื่องกำเนิด โลกไว้ว่า เป็นพระพระเจ้าสร้างลิ่งต่างๆ ขึ้นมาวันที่ 1,2,3... และ พระองค์ได้สร้างมณฑ์ย์ขึ้นมาในวันหลังๆ ซึ่งอาจนำมาจากความจริง แต่ ความหมายก็มิได้เป็นไปตามตัวอักษรนั้น เพราะพระคัมภีร์อาจจะ ต้องการเล่าคร่าวๆ เพื่อให้เราเห็นลำดับขั้นตอนการเกิดโลก เกิดพืช เกิดสัตว์ แล้วถึงจะมาเป็นมณฑ์ย์... ดังนั้นเราจึงต้องเข้าใจก่อนว่า

BUILD

“พระเจ้า” ในความหมายที่แท้จริงคืออะไร “พระเจ้า” ไม่ใช่บุคคลแต่เป็นสภาวะหนึ่งที่มี “ชีวิต” หากแต่ยังไม่ปรากฏตัวตนออกมา ก่อนที่จะค่อยๆ พัฒนาให้เกิด “สิ่งมีชีวิต” ต่างๆ ขึ้นในภายหลัง ดังนั้น หนึ่งวันของพระเจ้าที่เล่าขานกันมาว่าได้สร้างสิ่งนั้นลิ้งนี้ขึ้นจึงไม่ใช่แค่วันเดียว แต่เป็นล้านปี ส่วนมนุษย์นั้น หากจะเปรียบเทียบกับเวลาในนาพิกาแล้ว ก็อาจพูดได้ว่าเราเพิ่งเกิดขึ้นในชั่วโมงสุดท้าย โดยยี่สิบลี่ชั่วโมงก่อนหน้านี้ มีอะไรต่อมิอะไรเกิดขึ้นมาอยู่เรื่อยๆ แล้วก์สะสมเพิ่มเติมกันมา ก่อนที่จะมีมนุษย์เกิดขึ้น

ความ “ว่างเปล่า”...“พลังงานไวรุป”...“พระเจ้า”...“นิพพาน”... ต่างก็เป็นสภาวะเดียวกัน เหล่าศาสนาของศาสนาต่างๆ ที่ค้นพบความหมายของสิ่งนี้จึงได้ค้นพบวิธีดับทุกข์ และพยายามเผยแพร่หลักธรรมคำสอนให้มนุษย์ที่ยังหลงทางได้รู้เป้าหมายที่แท้จริงของการดำเนินชีวิต

เป้าหมายสูงสุดของศาสนาพุทธคือไปสู่นิพพาน ศาสนาคริสต์ และอิสลามไปสู่พระเจ้า...แต่ไม่ว่าจะใช้คำเรียกขนาดว่าอะไร ก็ล้วนมีความหมายเดียวกัน คือกลับไปสู่ต้นกำเนิดที่แท้จริงของเรา เพราะอย่าลืมว่าเรามาจากนิพพาน...เรามาจากพระเจ้า

วันที่มันบุ้ยเริ่มด้อยห่างจากความจริง

ไม่ว่ามนุษย์จะมีที่มาที่แท้จริงอย่างไร แต่เรา ก็จะเห็นว่า มนุษย์ มีอิทธิพลมากจริงๆ ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ บนโลกใบนี้ หลายสิ่ง หลายอย่างเกิดขึ้น หลายสิ่งหลายอย่างหายไป และหลายสิ่งหลายอย่าง ที่กำลังจะเกิดในอนาคต ก็ล้วนมาจากมนุษย์ทั้งสิ้น

ยังย้อนกลับไปในอดีตนานเท่าไร เรายังจะเห็นความอุดมสมบูรณ์ ของโลกมากเท่านั้น ทั้งสภาพอากาศ ทั้งพื้นป่า ทุกอย่างอุดมสมบูรณ์ ในอดีต

แต่ตอนนี้โลกของเรายังเหลืออะไรบ้าง?

...จำนวนป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็ว ภาวะโลกร้อน น้ำท่วม ฉับพลัน พายุกำลังแรง ลงครามในประเทศไทย นอกประเทศไทย...และ วิกฤติการณ์อะไรต่อมิอะไรอีกมากมายที่รอเราอยู่ในอนาคต

ทำไมโลกของเรายังเปลี่ยนไป?

...โลกเปลี่ยนไป ตามวิถีทางที่ผิดผันแปรเปลี่ยนของมนุษย์

เราจะเห็นว่ามนุษย์ในอดีตน้อยกันอย่างลงสู่มาก เนื่องจาก ในเวลานั้น ประชารมมนุษย์ยังไม่มีมากเท่าทุกวันนี้ ดังนั้นความต้องการ อะไรต่างๆ ก็ยังไม่เกิดขึ้นสักเท่าไร แต่ต่อมาเมื่อประชารมมากขึ้น ความต้องการเพิ่มมากขึ้น มนุษย์จึงมีกิเลสที่หนาขึ้น จากนั้นมนุษย์ก็เริ่ม ลงมือทำลาย...

มนุษย์มีนิสัยอย่างหนึ่งคือชอบความลับด้วยส่วนตัว เดิมที่เรารออยู่ในถ้ำ และอาศัยผลผลิตจากป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์เพื่อการรังชีพ จะว่าไปตอนนั้นเราก็คล้ายลิง เพราะมีเพียงแต่ลิงเท่านั้นที่ปืนขึ้นต้นไม้ไปหาผลไม้กินได้เหมือนคน แต่กระนั้น ลิงก็ยังกินแต่ผลไม้ ไม่ได้กินเนื้อสัตว์ แต่มนุษย์ไม่ได้เป็นเช่นนั้น เพราะมนุษย์ฉลาด และมีความคิดที่หลอกหลอนซับซ้อน ทำให้เกิดการพัฒนาความอยากรู้ความต้องการของตนไปเรื่อยๆ จากที่เคยอยู่แต่ในถ้ำ ก็เริ่มคิดได้ว่า “เอ๊ะ! ทำไมเราไม่ไปปลูกสร้างบ้านให้มันอยู่สบายได้มากกว่านี้ล่ะ” คิดได้ดังนั้นมนุษย์ก็เลยเริ่มตัดไม้ทำลายป่า เอาไปสร้างที่อยู่บ้าง เอาไปเผาถ่านให้เกิดความร้อนบ้าง (ตอนนั้น มนุษย์หล่ายกลุ่มยังอยู่ในโลกเขตหน้า จากนั้นจึงค่อยมีการอพยพกันลงมาเรื่อยๆ) พอมีบ้านก็คิดว่า “เอ๊ะ! ทำไมเราไม่อนุในบ้านให้มันสบายๆ ไปเลยล่ะ” เราก็ตัดไม้มาสร้างเตียงนอนอีก จากนั้นเราก็สร้างนั่นสร้างนี่ที่อำนวยความสะดวกสบายให้เรารักมากมาย ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ป้าไม้บันโลกต้องลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้น เรายังเบียดเบี้ยนชีวิตผู้อื่นเพื่อปรับปรุงตัวเราเองให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ด้วย อาย่างเช่น ถ้าเรารออยู่ในที่ที่มีอากาศหนาว เราก็ไปปลาสัตว์อาจมาส่วนใส่ หั้งๆ ที่ตอนแรกเราไม่ได้สนใจอะไร เราไม่เลือฝ่า เราก็อยู่ได้ แต่มนุษย์ไม่เคยหยุดพัฒนาความต้องการเพื่อความสะดวกสบายของตนเอง จนในที่สุดทำให้เกิดเป็นกิเลสก้อนโตขึ้นมา

นอกจากนั้น การเปลี่ยนแปลงตัวเองไปสู่องค์กรศรั้งใหญ่
ที่สุดอีกครั้งหนึ่งของมนุษย์ก็คือ การเปลี่ยนจากลัตว์กินพีช
มาเป็นลัตว์ที่กินเนื้้อ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เหมาะสม
เอาเลี้ยงลำหัวบวิถีของมนุษย์

โอนล์ໄต์เน็คยกล่าวเอาไว้ว่า วิถีชีวิตแบบมังสวิรัติจะส่งผล
ต่อด้านอารมณ์ของมนุษย์ และส่งผลต่อมวลมนุษยชาติ และเมื่อ¹
ลองนำผลการศึกษาลัตว์ที่กินพีชมาเปรียบกับลัตว์กินเนื้อ²
เราจะพบว่าโครงสร้างทางกายภาพของลัตว์กินเนื้อ³
เข่น สูนข แมว เลือ...เหล่านี้จะมีกรงเล็บ
ที่แหลมคม ลักษณะของฟันก์แหลมคม
เขียวยวาว และมีรามบดเคี้ยวที่แข็งแกร่ง
ลักษณะทางกายภาพเข่นนี้เหมาะสมสำหรับ
การล่า และนิยมเหี้ยของพวกลันกินแบบ
สุดๆ ลัตว์กินเนื้อไม่จำเป็นต้องมีการย่อย
ก่อนที่อาหารจะตกถึงท้อง การย่อยของ
พวกลันจะอยู่ที่กระเพาะอาหารและลำไส้
เป็นหลัก ลองสังเกตเวลาที่สูนกินอาหาร
เราจะพบว่ามันไม่เคี้ยว แต่จะกลืนทันที
ในทางตรงกันข้าม ลัตว์ที่กินพีชจะไม่มีกรงเล็บ
ที่แหลมคม ฟันล้านที่อึดแข็งแรงกว่า
ใบพีช เมล็ดผัก และผลไม้ ลัตว์กินพีชจะมี恩ไซม์
ไอกะลินในน้ำลายที่ช่วยย่อยอาหารตั้งแต่อยู่ในปาก

โดยการเคี้ยวอย่างช้าๆ ด้วยฟันทั้งสองข้าง ในขณะที่สัตว์กินเนื้อจะให้ฟันเคี้ยวอาหารแบบขี้นและลง

ที่นี่เมื่อกลับมาพิจารณาลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ เราจะเห็นได้ชัดที่เดียวว่า มนุษย์นั้นไม่เหมือนกับสัตว์กินเนื้อ พันของมนุษย์ล้วนที่อเมื่อเมื่อตนลัตว์กินพีช และสามารถผลิตเอนไซม์ช่วยย่อยอาหารในน้ำลายได้ นอกจากนั้น สัตว์กินเนื้อยังมีระบบการย่อยอาหารที่ล้วน คือมีเพียง 3 เท่าของความยาวร่างกาย นั่นเป็นผลดีสำหรับพากมัน เพราะจะทำให้เนื้อสดที่กินเข้าไปย่อยถูกได้เร็วและขับถ่ายออกมาก่อนที่มันจะบุดเนื้อยู่ในท้อง ในขณะที่สัตว์กินพีชมีความยาวของลำไส้ประมาณ 12 เท่าของร่างกาย ทำให้อาหารที่กินเข้าไปมีเวลาอยู่ในท้องได้นาน แต่เมื่อมันกินแต่พืชผักก็ไม่เป็นปัญหา เพราะอาหารเหล่านั้นย่อยและขับออกมากกว่าร่างกายได้ง่าย เช่นเดียวกัน มนุษย์เองก็มีลำไส้ที่ยาวมาก การที่เรากินเนื้อสัตว์ซึ่งย่อยยากเข้าไปจะทำให้เนื้อเหล่านั้นเน่าเสียอยู่ในท้องเป็นเวลานาน กว่าที่จะถูกขับออก มาได้หมด ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคร้ายต่างๆ ตามมาได้ในภายหลัง

แล้วมนุษย์เริ่มกินเนื้อกันตอนไหน?

เริ่มแรกมนุษย์ไม่ได้กินเนื้อ เรากินแต่ผักผลไม้ป่าตามโครงสร้างของร่างกายซึ่งมีลักษณะเช่นเดียว กับสัตว์กินพืช และถ้าจู่ๆ จะให้มนุษย์ไปลองชิมเนื้อสัตว์สดๆ เลยนั้น มันก็คงไม่ใช่รสชาติที่จะทำให้มนุษย์ชอบได้ แต่ตามที่เราเคยได้ฟังมาว่า วันหนึ่ง มีไฟไหม้ แล้วมนุษย์ก็ได้กลินหอมของเนื้อสัตว์ที่ถูกไฟไหม้ จากนั้นจึงลองชิมดู แล้วก็รู้สึกว่า “โอ้ มันอร่อยมาก” พ่อรู้สึกว่าฝรัสชาติที่ดี จากนั้นเป็นต้นมา เรายกเลี้ยงเริ่มหันไปล่าสัตว์ เอาเนื้อของพวงมันมาทำอาหาร

แต่ก็อย่างที่ได้กล่าวไปว่า ร่างกายของเราไม่เหมาะสมกับการกินเนื้อ ดังนั้น ความต้องการดังกล่าวที่ขึ้นของเรา จึงนำมาด้วยโรคร้ายสารพัด ซึ่งหากเรากินแต่ผักอย่างเดียว ไม่เกิดความอยากตามกลิ่น ตามรสชาติที่หอมหวาน มนุษย์ก็จะมีสุขภาพดี ฟร่า่งกายที่แข็งแรงมากกว่าในทุกวันนี้

ในพระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์กล่าวว่ามนุษย์มาจากการเจ้าพระเจ้าอยู่ในตัวของมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของจิตใจมนุษย์ แต่แล้วก็ค่อยๆ ถูกบดบังหายไปโดยที่เราไม่รู้ตัว ดังเช่นเรื่องของอดัมกับอีฟที่ไม่ยอมฟังพระเจ้า และไปกินในสิ่งที่พระเจ้าห้ามเอาไว้ และนี่เองคือนิลัยของมนุษย์ คือเมกิเลสเพิ่มพูนเสมอ อย่างเช่นเรากินผลไม้บางชนิดที่มีรากชาติหรืออย่าง เราก็ติดใจ เราชอบ เราก็อยากกินมันอีก เราไปเห็นอะไร เราชอบ เราก็อยากได้...แล้วเราก็อยากได้นั่นอย่างได้นี้อยู่ตลอดเวลา จนนี่เองคือที่มาของกิเลสที่สะสมอยู่ในใจมนุษย์ และกิเลสนี้เองที่ทำให้เราค่อยๆ ถอยห่างไปจากพระเจ้า ถอยห่างออกจากความจริง ถอยห่างออกจากนิพพาน แต่ท้ายที่สุดแล้ว ในสักวันหนึ่งทุกคนก็จะต้องหันหลังกลับ เพื่อทางท向คืนสู่นิพพานอีกครั้งจนได้ ซึ่งก็มีเพียงวิธีเดียวเท่านั้นสำหรับมนุษย์ คือต้องงดทุกสิ่งที่เราเคยต้องการอย่างเงินทองดี ต้องตัดกิเลสให้ขาด ต้องตัดความต้องการให้ได้ และก่อสร้างสร้างชีวิตในรูปแบบที่เรียบง่ายขึ้นมาใหม่อีกครั้ง...

แล้วในที่สุด จิตเราก็จะค่อยๆ ถูกชำระล้างจนบริสุทธิ์่องใส และเมื่อนั้นเราก็จะเห็นทางกลับไปหาพระเจ้า...กลับคืนสู่นิพพานได้อีกครั้ง

